

פרשת כי תצא

ח' אלול תשפ"ג
שנה י"ד גליון תרע"ד

עטרת שלוש

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

**כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וְנָתַנּוּ הוֹי"ה אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׂבִיו.
וְרָאִיתָ בַשָּׂבִיָּה אִשֶּׁת יָפֶת תַּאֲר וְחָשַׁקְתָּ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לָךְ לְאִשָּׁה (כא י)**

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

כנגד יצר הרע

פרש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר. והביאור בזה יש לומר שרש"י כתב אח"כ 'ולקחת לך לאשה' לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. וכן איתא בזהר חדש, 'על איביך' דא איהו יצר הרע. וכן הוא בארוכה בלקוטי תורה מרן האריז"ל.

הרשות נתונה

וזהו שמרמז כאן רש"י, שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר, הכוונה בזה, דהנה השם יתברך ברוך הוא נתן באדם שני יצרים יצר טוב ויצר הרע, ונתן לאדם בחירה חפשית, לבחור באיזה דרך שהוא רוצה לילך. וכמו שאומרים הז"ל במסכת אבות (פ"ג מט"ו) והרשות נתונה. ופירש הרע"ב, בידו של אדם לעשות טוב ורע, כדכתיב ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו' (דברים ל טו).

תכלית בריאת האדם

והנה תכלית בריאת האדם בשני יצרים, שישתדל האדם לעשות מוצר הרע יצר טוב, ולעבוד את השם יתברך בשני יצרים כמו"ש 'בכל לבבך' (דברים ו ה) בשני יצריך, כדאיתא בגמרא (ברכות נד.) ביצר טוב וביצר הרע.

להכניע המדות רעות לעבודת השם

והנה כל העבודה להכניע את היצר הרע הוא בוי"ן מדותיו של האדם חוג"ת נהי"ם שבהם יש צד הרע וצד הטוב, להחזיר כל המדות רעות לעבודת השם יתברך,

וכמו שביאר מרן אור ישראל הבעש"ט הקדוש זי"ע (בעש"ט עה"ת כי תשא אות כג).

מדת ה'מלכות' קשה להכניעו

ועוד איתא ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת טמ"ח אות מב) שמדת המלכות קשה מאוד להכניעו ולתקנו ולבררו ולעלותו לבינה על תכליתה. והטעם בזה יש לומר כי צד הרע של המלכות הוא הגאווה אני אמלוך, וכמו שכתוב באגרת הרמב"ן כי המתגאה על הבריות הוא מורד במלכות שמים, כי הוא מתפאר בלבוש מלכות השי"ת שמו, שנאמר 'הוי"ה מלך גאות לבש' (תהלים צג א). ולכן קשה מאוד להנצל מהגאווה ולתקנה. אבל שורש המלכות בקדושה, להאמין שאין שום מציאות דבר קטן וגדול שלא יהיה שם מציאות אורו והשגחתו וכחו יתברך.

תיקון ארץ ישראל מדת מלכות

וזה שמרמז כאן רש"י ושבית שביו לרבות כנענים שבתוכה, ואע"פ שהן מז' אומות. היינו שבארץ ישראל שהוא בחינת מלכות לא היו יכולים לעלות הניצו"ק שבתוכם, משא"כ במלחמת הרשות שבהוץ לארץ שם היו יכולים לעלות גם הכנענים שבתוכה, כי באר"י שהוא פלטרין של מלך בחינת מלכות קשה מאוד לעלותם.

כלל גדול בדרכי האדם

וממשיך התורה לומר איך הוא יכול לעלותם וראית בשביה אשת יפת תאר וגו', היינו שמבואר עוד בשם

מרן הבעש"ט הקדוש זלה"ה זי"ע (בעש"ט עה"ת בראשית אות ק) שאמר בשם הרמב"ן, כלל גדול בדרכי האדם להתנהג בהן בין בדבר מצוה בין בעסקיו, שיהיו כל מעשיו לשם שמים, לא להנאת עצמו, בהזדמן לו דבר אחד ונפשו חשקה לעשותו, ומסופק בו אם לעשותו או יחדל, תחלה יסיר מדבר זה כל צד הנאה שיש לו אם יעשה דבר זה, ואז כשיסיר מדבר זה הנאת ותועלת עצמו, אז ישכיל ויוכל לחשוב בנקל באמיתית הדבר אם לעשותו או לאו, עיי"ש.

ביאור הפסוקים

וזה שאומר התורה שלפעמים יראה לך המצות יפת תאר שהוא בשלימות הגמור, ואיך יודע אם כן הוא האמת, אז אומר לך התורה והבאתה אל תוך ביתך וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה וגו' שתסיר מדבר הזה כל צד הנאה והכבוד והגאווה שיש לו אם יעשה דבר זה. ועוד צריך ל'בכתה את אביה ואת אמה' להתפלל ולהתחנן לסיעתא ועזר מהקב"ה להנצל מכל פניה דקה מן הדקה ח"ו, ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה תעשה אותה בשלימות, ואז תוכל לעלות הניצו"ק ממדת המלכות בשלימות הגמור.

רעוא דרעיון תשפ"ב לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו ז"ע

שֶׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יִשָּׁב לָךְ
וְהֶאֱרַקְתָּ יָמִים (כב ז)

איתא במדרש (דברי וי) אם קיימת מצוה זו, אתה ממהר לבא מלך המשיח, שכתוב בו שלוח, שנאמר (ישעיה לב כ) 'משלחי רגל השור והחמור'. ולדרכנו בס"ד יש לומר, הא"ם ר"ת א'ליהו מ'שיח כמבואר בספ"ק נועם מגדים, וזה איתא עוד במדרש, אם קיימת מצוה זו, אתה ממהר את אליהו הנביא, שנאמר (מלאכי ג כג) 'הנני שולח לכם את אליהו'. וזה לדעתי מרמז ג"כ תיבת הא"ם ר"ת א'ליהו מ'לאך ה'ברית.

'פרי חיים' מרבני חיים יעקב מקאמרנא

גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶה בָּהּ
(כב יב)

ר"ל, ידוע הוא שעל כל רמ"ח אברי האדם וש"ס גידיו, צריך בר ישראל לראות שיעשה ויקיים כנגדן תרי"ג מצוות,

כדי שתשרה על כל אבר ואבר שם הוי"ה ב"ה, כדאיתא בשער הקדושה לרח"ו (שער א). לזה כתיב גדילים תעשה לך היינו שיתגדל על כל אבר ואבר שלך. על ארבע כנפות כסותך שהוא נגד ד' אותיות שם הוי"ה, אשר תכסה בה ששם הוי"ה ב"ה תשרה עליך.

בן ביתי' מרבני אליעזר צבי מקאמרנא

לֹא תִרְאֶה אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֶת הַמִּזְבֵּחַ
מִקֵּם הַקָּמָר תִּקִּים עִמּוֹ (כב ד)

ומצות עשה של הקם תקים עמו בסוד צור ישראל קומה בעזרת ישראל' שישתלם הקומה בעזרת ישראל, ולכן מצוה לסייע לחבירו להטעינו במעשים טובים שישתלם הקומה שלו, ולא יצטרך שיתגלגל בגלגול. ומצות טעינה בשכר (כבא מציעא לב), כי יש לו חלק במצות שעושה חבירו כשמסייע לו, וכן לפעמים בא נשמה בעיבור לסייע לתורה ומצות ונטלת חלק עמו, וזהו הקם תקים עמו שגם אתה תקים עם חבירך.

'אוצר החיים' מרבני יצחק אייזיק מקאמרנא

לְמַעַן יִכְרַךְ הוֹי"ה אֶלְהֵיךָ כְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ (כד יט)

בענין התחלת ברכת 'כתיבה וחתימה טובה' כתב לי ש"ב ויד"נ הרה"ח החו"ב שלשלת היוחסין מוה"ר ישראל ענגלסבערג נ"י מלובלין, בן הרב הגאון החסיד מוה"ר יחיאל זצ"ל אבד"ק קמרוב, שבעצמו שמע מפי הרה"צ מורינו רבי יעקב משה מקאמרנא זצ"ל, בהיותו בלובלין, שקיבל מהמגיד הק' מטריסק זצ"ל שקיבל מזקינו (הרה"ק ר' מנחם נחום) מטשערנוביל, שקיבל מהבעש"ט ז"ע, שקיבל מרבו אחיה השילוני. שמת"ו באב עד ראש השנה, שכמה פעמים שאחד מברך לחבירו ב'כתיבה וחתימה טובה', כמו כן שיגיע ימי ראש השנה, אשר כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון, במספר הזה היה לו אז מליצים טובים בשמים אשר ילמדו עליו זכות. וסיים הרה"ק מקאמרנא זצ"ל, ואני הוספתי כי 'חמשה עשר באב' גימטרייא 'כתיבה וחתימה טובה'. עכ"ל"ק.

קובץ הבאר להגאון ר' צבי הירש פרידלינג זצ"ל אב"ד ביסקאוויץ (שנה טו, תרח"צ לפ"ק, כרך א-ב עמ' מז אות ב')

ומדוקדק היטב, מתחלה והוציאו אל זקני עירו לדון על הדקות והקלות אל זקני עירו, ואל שער מקומו תרע בית דינא בהיכל זכות, ובאמת שער מקמו קריבין אינון (שם), ואינון רואין אצל הצדיק שקרוב להם שום חטא, כי חטא גדול אין לו, והדקות, מחמת קורבה אין רואין שום חטא, ולכן ואמרו אל זקני עירו, כי שער מקומו יצא משם זכאי, ולא נשאר אלא אמירה ואמרו אל זקני עירו.

בנו זה סורר עדיין אינו מזוכך בדעת שלם, ואמר ומרה עדיין יש בו מרידות וטועם טעם מר בתורה ממים המרים, ולזה אינו שמע להחיות עצמו בחיות אמיתי תורה ותפלה, בקלנו, ועדיין זולל באיזה תאוה וסבא בתאוות עוה"ז, ולזה יצא הפסק מבי דינא דעתיקא, ורוממו כל אנשי עירו באבנים באותיות ובדבורים, עומדין עזי פנים שבעירו ומהרפין ומגדפין ומבזין הצדיק הזה, ומחלישין דעתו ומת, כי מאן דנחית מדרגא דיליה קרוי ביה מיתה, וסובל בזיונות וחרופין וגדופין נחשב לו למיתה ולגלגול, אז תדע כשעומדין עליך בחלישות דעת הרבה. אזי בערת הרע מקרבך אזי אני מבשרך שכל הרע שבקרבך על ידי שתסבול הרופן וחלישות דעת הרבה מאינון רישי ערב רב, יתבער הרע לגמרי ממך, חלף הלך לו, וכל ישראל ישמעו שמע חכמתך ומדריגתך הקדושה, ויראו בחד יוד מלשון אור והארה, כל הנשמות ישראל יאירו ממך בהארה נפלאה, אמן כן יהי רצון.

'היכל הברכה' מרבני יצחק אייזיק מקאמרנא

דהאי עלמא, וקול אמו מושכו לכל מדת רעות כעם וגאווה, והוא אינו שמע בקול אביו ובקול אמו. ויסרו אתו שיש לו עדיין יסורים לכוף צד הרע והתאות, אעפ"כ לא ישמע אליהם וכופה את הרע בכל יכולתו.

אעפ"כ לפעמים נכשל בעבירות דקות, מכח צד הרע שיש לו והוא תקיף ועז, ולזה ותפשו בו אביו ואמו שבשמים, ומקרבין אותו לבי דינא אל זקני עירו בי דינא דעתיקא, ושם דנין על הדקות ועל הקלות, ושם נרשמו. כמו שאירע מעשה בצדיק מתלמידי מרן הריב"ש טוב שבנו אמר לאיש אחד גנב אתה, והלבין פניו על חנם, כי חפשו בבית דין של מעלה ולא היה בו שום חטא של גניבה, ופסקו מיתה לבנו של הצדיק, ובעליות שבת העלה אביו הצדיק בתפלתו את העולמות למקום גבוה מאד, ושם נמצא נרשם דבר דק על אותו האיש שגנב פעם אחת דעת איזה איש, וזוה המשיך רחמים על בנו, ופסקו לו חיים, כי לא על חנם יצא שגיאה מפיו לומר לו גנב.

וכן צדיק זה יש בו איזה צד רע בקרבו, ויש לו יסורים לכופו, וזוה יארע לו איזה חטאים קטנים ודקים, וזהו והוציאו אותו אל זקני עירו יומין דעתיקא שבת (וה"ק ח"ג קצ"ג), ושם נרשמו עבירות הדקות, ואל שער מקמו ושם בתרע בית דינא דנין על עבירות הגלויות, אבל לצדיק כזה בי דינא דאבא ואמא קריבין לו, ולכן מקרבין הכל לבי דינא דעתיקא כמבואר בזהר (ח"ג קל"ג) כי דינא דעתיקא נטיין לזכות תדיר סלה, דא ב"ד דעתיקא ע"ש.

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

פִּי יְהִי־לֵאשִׁי בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינִי שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אַבְיִי וּבְקוֹל
אִמִּי וְיִסְרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם (כא יח)

ויש לדרוש פרשה זאת על פי דרך עבודה אמיתי, כי יהיה לאיש דא קב"ה, בן דא ישראל צדיק הדור, סורר מן הדרך הרע, כי יש בו מעטרע, והוא לוחם מלחמות ומכניע הרע בן סור"ר [מספר] תנ"ה ס"ג, שם המלחמה עיין לק"ת חגר חרבך על ירך, בן סורר מכח אלו האורת של חרב גלית תנ"ה כמבואר ביחודים, ותנ"ה הוא שם קדוש מע"ב שמונת, והוא חרבו של גלית הפלשתי תנה, אין כמוה להלחם באויבי ה', ושם ס"ג שורש כלי זין. ומורה כטעם 'גם ברכות יעטה מורה' (תהלים פד ז), מורה הוראות וצדיק גמור.

אעפ"כ לא הגיע עדיין למדרגות החסידות שיהא מוטבע בטוב, ויש בו עדיין צד הרע, שבהכרח להלחם עמו יומם ולילה אינו שומע בקול אביו ובקול אמו עיין לקוטי [תורה] וירא, כי כל נשמה יש לו לבוש מאביו ואמו, והלבוש זה מסייע לתורה ולמצות אם נודרך לגמרי, וכל שפע היורדת עליו הוא על ידי לבוש זה, ואם אביו ואמו לא קידשו עצמן, והוא לא יזכך עדיין לבושו, זה הלבוש מוזיק לו כמו היצר הרע, וזה הלבוש רוא דקול אביו וקול אמו אם הוא אינו מזוכך, מושכו הלבוש של אביו לתאוות רעות, כסופין והנאין

הרה"ק רבי פנחס ב"ר אברהם אבא שפירא מקאריץ זי"ע י' אלול תקנ"א

תולדותיו

הרה"ק רבי פנחס מקאריץ נולד בשנת תפ"ה לאביו הרה"ק רבי אברהם אבא שפירא, ולאמו מרת רחל שיינדל שרה, ונקרא שמו בישראל ע"ש זקינו אבי אביו הרה"ק רבי פנחס מגיד מישרים בשקאלוב בן רבי משה בן רבי שלמה אב"ד סטאנוב בן הגה"ק רבי נתן נטע שפירא מקראקא בעל המגלה עמוקות זי"ע, אחת ממשפחות המיוחסות והמפוארות בישראל. ומסופר על אודות הזכות שזכה אביו להוליד בן קדוש, שפעם אחת בדרכו לילך בבוקר לתפילת שחרית בבית המדרש פגע בו ערל אחד ובידו חתיכת זהב, ובידעו את יושרו הציע לו שיקנה אותו במחיר הקרן מאשר למכרו לסוחרים אשר העלוילים לרמותו, אך יהודי חסיד כר' אברהם אבא שנהג שלפני התפילה לא להוציא הגה מפיו ועכו"כ בעיני מסחר רמז לו שישוב אליו לאחר זמן, אך בינתיים מכר הערל את חתיכת הזהב לאיש אחר, באותו הלילה בא אליו אביו ר' פנחס בחלום ואמר לו שדבריו עשו בשמים רושם גדול ובזכות זה עתיד ליוול לו בן שיאיר את העולם, ומסופר עוד שכשאמו היתה הרה ובאחד הימים פרצה שריפה וכילתה כל רכושם ומיאנה להינחם לא על אובדן רכושם אלא על שריפת מגילת היוחסין המפוארת, ניחם לה בעלה בהפטירה אליה בנו אשר עתיד ליוול לנו ממנו יתחיל יחוס גדול וחשוב, בהגיעו לפרקו נשא את הרבנית הצדקנית מרת טריינא בת רבי יונה וויל מסלאוויטא מבני היכלא דמרן הבעש"ט זי"ע, במגיפה שהיה בשנת תקס"ח נפטרה על פניו וזוגתו הרבנית והשאירה אחריה בנים יתומים, אז נשא בזו"ש את הרבנית מרת יוטא ע"ה.

התקרבותו להבעש"ט

רבינו בהיותו גר בעיר מירפאלי נתוודע לאור הגדול הבוקע מעיר מעיבוז מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב זיע"א, וינק ממנו הרבה תורה וחכמה ונהיה לאחד מגדולי תלמידיו מגדולי מעתיקי השמועה, והיה נוסע אליו מפעם לפעם לקנות ממנו תורה ועבודה ויראת השם, ואמר על עצמו שמיום שהייתי אצל הבעש"ט עזר אותי השי"ת על דרך האמת, וכן העיד על עצמו שפעם הייתי מתפלל ושיני נשרו מפי אבל עדין לא היתה זאת באמת ועכשיו הוא באמת. רבינו עבר להתגורר בעיר פולנאה ושם שימש כמלמד דרדקי ושם נתוודע לאחד מגדולי תלמידי הבעש"ט רבי לייב

המוכיח מפולנאה, אשר רבי לייב התפעל ג"כ מגודל חריפותו של רבינו ואמר עליו שרוח אלקים דבר בו, ופעם כשנפלה דלת על רבינו ומחץ אותו כמעט עד למות ככה רבי לייב ואמר רבונו של עולם אם תשיב את נשמתו של אברך זה הנני מבטיח לך ממנו הרבה נחת, אה"כ קבע רבינו את איתן מושבו בעיר קאריץ.

התגלותו

לפני הסתלקותו של מרן הבעש"ט שאל אותו תלמידו הרה"ק רבי דוד היילפרין מאוסטראה: רבי אל מי נפנה, השיב לו הבעש"ט: אל המגיד ממעזריטש ואל רבי פנחס מקאריץ, ומאחרי הסתלקות הבעש"ט נעשה חצירו וביתו מקום אשר רבים נהנו ממנו עצה ותושיה דרך ועבודה ביראת ה' ע"פ דרכו ושיטתו הקדושה וביחוד עבד על מידת האמת כידוע, וגדולי תלמידי הבעש"ט שבחו אותו, הרה"ק המגיד ממעזריטש קרא עליו הפסוק (משלי טו יד) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה, הרה"ק רבי חיים מקרסנא אמר עליו רבי פנחס הוא הגדול וחד בדרא, הרה"ק המאור עינים כינהו הפילוסוף האלוקי, רבי לייב שרה"ס אמר עליו רבי פנחס הוא המוח של העולם יחיד בדור, הרה"ק רבי זושא מאניפלאי רבי פנחס הוא הלב של העולם, הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק אמר עליו ראית פניו של רבי פנחס היא סגולה ליראת שמים, הרה"ק רבי זאב מזיטאמיר אמר עליו דבריו הקדושים של רבי פנחס הם משורש דעת הנעלם מוחא סתימאה דלא איתדיע, הרה"ק רבי נחמן מברסלב אמר עליו רבי פנחס היה חד בדרא אשרי עין ראתהו, הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטווקע אמר עליו אין בדור הזה מי שהוא בבחינת בעלה דמטרוניתא דאצילות אלא רבי פנחס, הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה מיום שנסתלק הבעש"ט לא ראיתי מי שמתפלל כמוהו. לאחר זמן עבר רבינו לעיר הגדולה והמפורסמת אוסטראה שם נתקבל באהבה ובחיבה גדולה בקרב תושבי העיר, וקבע את משכנו בבית הכנסת של הצדיק רבי יוסף, ומשם הפיץ את תורתו ושמה נתלקטו אליו גדולי תלמידיו, והיה מיווד עם הרה"ק רבי ייבי המגיד באוסטראה, שמה שלחו לו את הרה"ק רבי ברוך ממעזריטש אחרי שנתייתם מאביו בעודו בילדותו, והוא אשר גידלו וחנכו עד שגדל לאילנא רברבא בישראל וממנו קיבל רוב חכמתו, רבים נהרו אליו להיפקד אצלו בדבר ישועה ורחמים עד שאמר עליו תלמידו ר' שלמה מהאיסיין אנשי הבעש"ט אמרו אם אין מהאריז"ל מופתים רק מה שכתוב בשבחו או ראינו מן הבעש"ט יותר, ואני אומר אם אין

מהבעש"ט רק מה שמספרים ממנו אני ראיתי מרבי פנחס רק בענין קדחת יותר.

הסתלקותו

בסוף ימיו התחיל רבי פנחס בהכנות להעלות ולכונן את ארץ הצבי ארץ הקודש, ונסע דרך הערים אשר ישבו שם תלמידיו ליפרד מהם, ובכל מקום ומקום שהגיע באו כולם לקבלו וליפרד ממנו, ובאמצע הדרך בהגיע לעיר שפטייווקא מקום מושב בנו רבי יהודה מאיר הכביד עליו חוליו, וביום העשירי לחודש אלול תקנ"א עלתה נשמתו הטהורה לגנוי מרומים, ונטמן בבית החיים בשפטייווקא, וכה נחרת על מצבתו: פ"ג נפש אדונו וזהר שמיר כפנחס בן יאיר רוח אפינו מורינו ורבינו רבי פנחס ב"מ אברהם שפירא גודר גדר עומד בפרץ תהילתו מלאה ארץ נשמתו יצאה בטהרה ע"ש נקבר בקבורה י"ד אלול לפרט הקבר אשר איש אלקים נקבר בו.

יוצא חלציו: רבי יהודה מאיר משפטייווקא, רבי משה מסלאוויטא, רבי אליהו מווישוויץ, רבי יעקב שמעון מזאסלאב, רבי יצחק יחזקאל מאוסטראה, הרבנית מרת רחל שיינדל שרה אשת רבי שמואל מקאלניבלאט. תלמידיו מ"מ היו: הרה"ק רבי רפאל מברעשיד, והרה"ק רבי בנימין זאב מבלאטא, נדפס ממנו תורות ועבודות ע"י תלמידיו בשם 'אמרי פנחס'.

וכך כתב רבינו הקדוש מהרי"א מקאמארנא זיע"א, היה מעשה שהגאון הקדוש רבי יעקב שמשון [משפיטווקע] כשהיה בארץ הקדושה, ראה השכינה בדמיונו דמות אשה בוכה ומצטערת על בעל נעוריה, שהיה לה בעל ומת, והקין משנתו, ואמר לחבריו אין בעולם כעת מי שיהיה בעלה דמטרוניתא חיה דאצילות אלא הקדוש רבי פנחס מקאריץ, ובודאי נסתלק בלילה ההוא, וקרע ובירך, ובכה הרבה בכיות, שהיה רבו, ואחר זמן נודע שנתאמתו דברים אלו מכיין באותו לילה.

(נתיב מצותיך נתיב היחוד שביל הרביעי)

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

כי תצא למלחמה על איבך. (דברים כא י)
לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע

תכלית בריאת יצה"ר ויצה"ט באדם

באמת נראה, כי יצה"ר ויצה"ט שומרים את האדם ומייצעים אותו לטוב, והם ב' מלאכים המלוים לאדם בכל מקום. ובמקום אחר נראה, שהיצה"ט מלאך והיצה"ר שד.

ודע כי עין הדעת כולל התפשטות הדעת בחסדים וגבורות, לידע ולאהוב את בוראו, בין בעת השפעות חסדים 'בה' אהלל דבר' (תהלים נו יא), ובין ביסורים וגבורות 'באלהים אהלל דבר' (שם) ובקדושה שניהם טובים. וכשחטא אדם בעין הדעת יהיה מה שיהיה, פגם כמוח דעת, ועשה פירוד ביניהם מבלי לקבל באחדות אהבה כמו ר' עקיבא לקיים אהבה ביסורין, ונעשה פירוד בין חסדים וגבורות, ואחוז בהם הקליפות, כי בריאות עולם היה על ידי צימצום וגבורות ודין ודיני יסורי אדם הם גוף אל הנשמה וחיות הרוחניות.

וכשאדם מקבל היסורין באהבה ובשמחה, מרוב שמחת תורה ותפלה ותפילין שהוא בחינות החיות והרוחניות, הוא מחדש בריאות עולם, ומקרב הכלי ומזכך אותו אל הנשמה שהוא החיות אלהות, ואור א"ס המאיר לכל באור נפלא רוחני, ומקשר ומדבק הגוף והחומר אל הנשמה שהוא חיות אלהות אור המתקן ונועם עליון, ממילא נתבטל הדין והצער, כי אין מרגיש כלל בצער ויסורי הגוף, הן יסורים מדוהק ועוני ויסורי הגוף, ועל כלם יסורי מיתה, כשרואה ראשי ערב רב שקר וכזב גובר בעולם ועולה למעלה, והקדושה נשפלת עד לעפר בחלישות דעת הרבה, ומקבל באהבה.

וע"י זה מהפך החומר לצורה, ובשפלת הרוח לגמרי, כי ידע באמת שאין שום דבר אלא בהשגחות המשיגיה, ובכל תנועה ממש אלופו של עולם, ובוה ממתק מעצמו כל הדינים והצער, והגוף נעשה נשמה, וחם וחלילה בהיפוך דוחה הגוף מן הנשמה והוא חורבן עולם.

לכך עצה היעוצה, 'ואהבת את ה' אלהיך' (דברים ו) שהוא בחינות דין ויסורין וחלישות דעת ועניות, לקבל הכל בשמחה ובאהבה באמונה גדולה, באחדות הדעת שאין שום מציאות דבר קטן וגדול בלתי מציאות הש"י, ולקשר הכל אל יהוה שהוא חסדים והנשמה ע"י ואהבת [אותיות] 'א"ת וה"ב' אף 'בסופה' (במדבר כא יד) ובשערה שם גם כן דרכו ויחודו, עיין תולדות 'עקב יוסף [פרשת] עקב. וכשדוהה ועושה פירוד בין גבורות לחסדים, או מתאחזין הקליפות באורות שלו, ומביאין אותו לגאווה וכעס, ואז נישלם קליפת נגה, ונעשה עין הדעת טוב רוע, והגבורות נדבקים בהם הרע של הקליפות, וחוזר להיות שד ולא אדם, והדעת שלו נעשה טוב רוע.

אמנם הנשמות הקדושות שכבר נטהרו, נעשה להם הכנות והתעוררת ולבושים וקשומים לעבודת הש"י, ע"י

כתנת אור, אך אותם הנשמות שלא נטהרו לגמרי נעשה להם לבושים מכתנת עור יצה"ר גבורות שמעורר אותו, אם זוכה אדם כובש תאותו וגם מקבל יסורין באהבה, אזי מקיים 'בכל לבבך', והיצה"ר חוזר ונעשה מלאך קדוש...

וכשאדם נולד, הנה הנפש שלו צריכה לברר הניצוצין המגיע לחלקו שנפלו ממנו ומשורש נשמתו בקליפות נגה ע"י חטא של אדה"ר, אשר זה כוונת לידת אדם, והנה על ידי תורה ומצות ותפלה מברר אותן חלקים שנפגמו, ויצר טוב ויצר רע הם דעת של אותו נפש, וכשמתקנין אותן ניתקנו כל החלקים וכו'...

ודע, שיש פנימית וחיצונית בכל ההוה בקדושה פנימית נפש ורוח של ישראל, וחיצונית נחלק לשנים. פנימית של חיצונית, מלאכי שלום האומרים יבוא שלום, והם דבוקים עם נפשות הצדיקים. וחיצונית של החיצונית 'אראלים' צעקו חוצה' (ישעיה לג), וכל זה בקדושה.

וכנגדן פנימית וחיצונית, והפנימית נפשות גרים טוב שבנגה, ונפשות גוים חיצונית שבנגה, וכן חיצונית נחלקים לשתיים שדין יהודאין ושדין נוכראין, ונפש צדיק יש לו מלאך יצר טוב ממלאכי שלום, ויצר הרע שד יהודי. וכשמוזכר עצמו במדות טובות ובתורה לשמה, נעשה מלאך שלום, ואם לאו הוא שד יהודי מתגאה על כל, ומדבר סרה על כל הצדיקים ומטהר את הטמא ומכשיר את הפסול ומתיר את האסור. ולעם הארץ יצר"ט מאראלים, ויצר הרע שד גמור בעל תאוה, וכשמוזכר אותו נעשה ג"כ מלאך קדוש, ונפש הגרים והאומות הרעים יצר הטוב ויצר הרע שדים...

'זהר חי' ה"א דף קה.

עיקר בריאת העולם הוא לכבוש הטבע

וכל עיקר בריאת העולם היה לכבוש טבעו, ולהכניע רע שלו, מדות רעות ותאוות יצרו, להפכם לטוב, לאהבת ישראל, ולקבל יסורים באהבה ושמחה. כי כל החשכות והיסורין עוברין הם ומאירין לדור דור, ואחר החשך 'ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור' (בראשית א ג) אור אין סוף המאיר עד נקודת התהום, לכל אחד לפי ערכו ונשמתו, וימעיט עצמו ממש כעפר שנדושין עליו ממש, והעיקר הוא האמונה.

'נתיב מצותך' יחוד ג, א

אלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו

בוה שמשביעין אותו הוי צדיק (דה"ל), מקשרין אותו שיהיה בכחו לתקן נפשו על ידי הבל תורתו ותפלתו, שיתעוררו עליונים לקראתו ויתחברו ב' הבלים יחד על ידו, כטעם 'למדני לעשות רצונך כי אתה אלהי' (תהלים קמ"ז), להכרעות 'הוי צדיק', על ידי שהקב"ה עוזרו... ועל ידי זה 'מלמד ידי לקרב', למלחמה של היצר, ובא הכרעה מהמכריע [ה]עליון לנטותו לטוב, על ידי התקשרות שקשרו אותו בהבלים עליונים קודם צאתו מרחם. 'ולך אדני חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו' (תהלים ס"ב י), ובאמת 'טוב עשית עם עבדך' (שם ק"ט ס"ה) ולא אני... שכל בחינות שבועה הוא במה

שנקשר על ידי שבועה בשורש אמונתו ושורש אורו בשורש עליון, ועל ידי התקשרות עליון יעשה בתחתון, ויאיר באור שורש נשמתו.

ויש שלש בחינות, תורה, מצוה, כוונה, שלשה לבושים, עובדא, מלולא, כוונה, מ'לאכים, נ'שמות, ש'כינה, כטעם ושמו"ן על ראשך, עולמות, נשמות, אלהות ומתעורר ונמשך על ידיהם חיי מאלהות, בני משורש נשמות, מזוני מעולמות.

ועל כולם יש שבועה, שקשרו אותו בשורש עליון, שיוכל לנענע אורות עליונים, וסוד שבועת הפקדון, שמשביעין הולד ומלמדו לו את כל התורה, שלא יכחש בפקדון, ויאיר לו ולנפשו בהבל התורה, להמשיך הבל עליון, רוח הקודש.

'אוצר החיים' ויקרא דף קט.

כל התחלות קשות על כן יבין עצמו להתחיל בפשטות

קבלתי מאת מורי ורבי, חיות נפשי, הגאון הקדוש רבינו **אברהם יהושע העשיל מאפמא** 'כי לפתח חמאת רובין' (בראשית ד י) 'וכל התחלות קשות' ולכן כשמתחיל תיכף בכוונה שיעלה למדרגות רמות, באהבה ויראה ובהתפשטות הגשמיות, לא יעלה בידו כי היצר הרע האורב והשונא יבלבל אותו במחשבות שלו, ולכן כל התחלות בתורה ובפרט בק"ש ותפלה, יהיה התחלה, להכין עצמו על פשטות הדברים שהוא מחויב בהן על פי התורה, לומר הדברים בפשטות ולהשתתף נפשו עם כל ישראל, עם כל נפש קטן וגדול ממש, ממש באמת ואח"כ כשיכנס יעלה השם יתברך ממדרגה למדרגה עד רום המעלות, לפי ערך נשמתו ואמת שלו, 'ואתה תשמע השמים מכון שבתך [והי] ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו כי אתה ידעת לבדך את לב כל בני האדם' (מ"א ה"ט).

'נתיב מצותך' אמונה א, ז

אי אפשר להתחיל מצוה בלתי תערוכת היצר על כן יתעורר קודם לענין גופני

'חשבת דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך' (תהלים ק"ט, נט), ואמר מרן **אור ישראל** (תו"י חוקת ה. צפנת פענח ק"ד) כשאדם רוצה לקום בחצות ליל, והיצר בודאי יקטרג עליו, ויפיל עליו שינה, וכן כל כיוצא באלו ענינים, עצה היעוצה להתעורר לאיזה ענין גופני, לעשות צרכיו ולעסוק בעניני הגוף ואח"כ 'ואשיבה רגלי אל עדותיך'.

וכן אמר הקדוש רבינו **יצחק מדראבהביטש**, כשאני רוצה ליסע דרך להוכיח לבני ישראל, היצר מתגרה בי ואומר יצחק שב בביתך ולמוד תורה, למה לך לטלטל עצמך ולבטל מדברי תורה, ואני אומר לו אני נוסע בשביל מעות, ואז משיב לי בשביל מעות, לך לשלום, בודאי מצוה גדולה תעשה, וכשאני בא למקום, אני משליך לחוץ הפנייה החיצונית ואני עושה העיקר, ואמר כי אי אפשר לשום התחלת מצוה רבה, להיות בלתי תערוכת של היצר, כי כשירצה לעשות מיד לשמה, יתגרה בו היצר להלחם כנגדו, ויתבטל מכל וכל.

'נתיב מצותך' תורה א, ד